וכמה שיעור סתירה כדי טומאה כדי ביאה כדי הערואה כדי הקפת דקל דברי רבי ישמעאל ר"א אומר כדי מזיגת הכוס רבי יהושע אומר כדי לשתותו בן עזאי אומר [א]כדי לצלות ביצה ר"ע אומר [ב]כדי לגומעה רבי יהודה בן בתירא אומר כדי לגמוע שלש ביצים זו אחר זו ר"א בן ירמיה אומר כדי לקשור גרדי נימא חנין בן פנחס אומר כדי שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם פלימו אומר כדי שתושיט ידה לסל ליטול ככר אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר [1]כי בעד אשה זונה עד ככר לחם וכל הני למה לי צריכי דאי תנא כדי טומאה הוה אמינא כדי טומאתה וארצותה קמ"ל כדי ביאה ואי תנא כדי ביאה הוה אמינא כדי גמר ביאה קמ"ל כדי הערואה ואי אשמעינן כדי הערואה ה"א כדי הערואה וארצותה קמ"ל כדי טומאה וכמה כדי (א)[הערואה] כדי הקפת דקל ורמינהי (ב)[2]ונסתרה וכמה שיעור סתירה לא שמענו כשהוא אומר והיא נטמאה הוי אומר כדי טומאה כדי ביאה כדי הערואה כדי חזרת דקל דברי ר"א רבי יהושע אומר כדי מזיגת הכוס בן עזאי אומר כדי לשתותו ר"ע אומר כדי לצלות ביצה רבי יהודה בן בתירא אומר כדי לגומעה קס"ד היינו הקפת דקל היינו חזרת דקל התם א"ר ישמעאל כדי הקפת דקל ופליג ר"א עליה הכא אמר ר' אליעזר כדי חזרת דקל אמר אביי הקפה ברגל חזרה ברוח בעי רב אשי חזרה ברוח כי היכי דאזיל והדר אתי או דילמא כי היכי דאזיל ואתי והדר קאי בדוכתיה תיקו התם אמר ר"א כדי מזיגת הכוס הכא כדי חזרת דקל אידי ואידי חד שיעורא הוא התם א"ר יהושע כדי לשתותו הכא אמר כדי מזיגת הכוס אימא כדי למזוג ולשתות ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא א"כ היינו ר"א התם אמר בן עזאי כדי לצלות ביצה הכא אמר כדי לשתותו אידי ואידי חד שיעורא הוא התם אמר רבי עקיבא כדי לגומעה הכא אמר כדי לצלות ביצה אימא כדי לצלות ביצה ולגומעה ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא אם כן היינו בן עזאי התם א"ר יהודה בן בתירא כדי לגמוע שלש ביצים זו אחר זו הכא אמר כדי לגומעה לדבריו דרבי עקיבא קאמר דקאמר משערין בצליאה ובגמיעה אימא שיעור גמיעה לחודה כדי לגמע שלש ביצים זו אחר זו דהיינו צליאה וגמיעה: ר"א בן ירמיה אומר כדי שיקשור גרדי נימא: בעי רב אשי דמרחק או דמקרב תיקו: חנין בן פנחס אומר כדי שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם: בעי רב אשי דמהדק או דלא מהדק תיקו: פלימו אומר כדי שתושיט ידה לסל ליטול ככר: בעי רב אשי דמהדק או דלא מהדק בחדתא או בעתיקא בחמימא או בקרירא

בדחטי

כדי טומאה. ומהו כדי טומאה כדי ביאה ומהו כדי ביאה כדי הערואה דהיינו נשיקת אבר [לקמן כח:] באותו מקום וכמה שיעורה כדי הקפת דקל שיוכל האדם לילך סביבות הדקל. ולקמן מפרש למה לי למיתני כולהון: **כדי מזיגת כוס.** למוזגו במים וסתם כוס רביעית. ולקמן (ג) אמרי' כל אחד ואחד מן החכמים הללו בעצמו שיער כמה שהוא שוהה בהערואתו: **ליטול קיסם.** מבין שיניה: **ואף ע"פ שאין ראיה.** גמורה לדבר דקרא לאו הושטת יד לסל כתב ביה יש זכר ורמז מקלת דהוקשה אשה זונה לככר לחם: **וכל הני למה לי.** למיתני ברישא ליתני שיעור סתירה כדי טומאה כדי הקפת דקל: **דאי תנא כדי טומאה הוה אמינא.** בכל שיעור הצריך לבא לידי כך דהיינו טומאה וארצותה שיפתה אותה וידבר על לבה עד שתתרצה: **קמ"ל.** דמאי טומאה ביאה לחודה דאיכא למימר קודם הסתירה נתרצית לו: **קמ"ל כדי הערואה.** דקי"ל בפרק הבא על יבמתו (יבמות נד.) הערואה כגמר ביאה לכל העריות: **ואי תנא כדי הערואה.** ולא תנא ברישא כדי טומאה הוה אמינא כדי הערואה וארצותה ואפי' תנא כדי ביאה כדי הערואה לא הוה מימעיט ארצותה דאנא אמינא הערואה למעוטי גמר ביאה ומיהו ארצותה בעינן דהכי הוה משמע כמה שיעור סתירה כדי ביאה ואנא אמינא כל צרכי ביאה דהיינו ארצותה וגמר ביאה והדר מפרש מה היא ביאה הערואה אכתי ארצותה לא אימעיט הילכך תנא ברישא כדי טומאה דמשמע טומאה וארצותה והדר פריש ומה היא טומאה כדי ביאה ועל כרחיך אימעיט ארצותה דהא ביאה כולה גמר ביאה משמע ולא מיעט אלא ארצותה והדר תנא ומה היא ביאה הערואה למעוטי דלא בעינן גמר ביאה וממילא שמעי' מינה נמי דאי (ד) לא תנא כדי ביאה אכתי לא הוה ממעטא ארצותה דכדי טומאה גמר ביאה וארצותה משמע והערואה דפריש בתרה לא ממעטא אלא גמר ביאה הילכך איצטריכו כולהו: **וכמה.** הוא שיעור הערואה לחודה כדי הקפת דקל. והא ליכא לאקשויי הואיל וסוף סוף שיעורא כדי הקפת דקל הוא ליתני כמה שיעור סתירה כדי הקפת דקל דאיבעי ליה לתנא לפרושי איסור סתירה משום מאי או גמר ביאה או הערואה משום הכי תנא כדי טומאה כדי ביאה כדפרישית: **כדי חזרת דקל.** קס"ד השתא דהיינו הקפה: **ברוח.** שהרוח דוחפתו להענף והוא חוזר למקומו: **קאי בדוכתיה.** לא מניענעו: **אימא כדי למזוג ולשתות.** והאי כדי לשתותו דקאמר לעיל אמזיגה דקאמר רבי אליעזר קא מוסיף ר' יהושע ואמר שתיה נמי בעינן עם המזיגה וכדי מזיגה דתנא הכא בבתרייתא מזיגה ושתיה קאמר דסתם מזיגה למשתייה מיד הוא שאחר שמזגו מתקלקל אם משהה אותו: **א"כ היינו רבי אליעזר.** דהא ר' אליעזר בקמייתא כדי מזיגת הכוס קאמר וקא פליג ר' יהושע ואמר כדי לשתותו ובבתרייתא (א) (נמי) אמר רבי אליעזר חזרת דקל ואוקימנא דהיינו כדי מזיגה ואי מזיגה דקאמר ר' יהושע בתריה בלא שתיה קאמר היינו רבי אליעזר: **הכא אמר כדי לשתותו.** לכוס: **חד שיעורא הוא.** וליכא לאקשויי א"כ היינו ר' יהושע דבקמייתא אמר כדי לשתותו לכוס ואמר בן עזאי בתריה כדי לצלות ביצה דהוא כדי שתיה לאו קושיה היא דהא אוקימנא כדי לשתותו דר' יהושע כדי למזוג ולשתות וקאמר ליה בן עזאי כדי לצלות ביצה דהוא כדי שתיה לחודה דכוס: **אימא כדי לצלות ולגומעה.** גמיעה דקאמר ר"ע בקמייתא אצלייה דבן עזאי דלעיל מיניה קא מוסיף לה ובבתרייתא דקאמר כדי לצלות ביצה לצלות ולגמע קאמר דסתם צלייה גמיעה בתרה שגומעו חם שלא יצטנן: **לדבריו דר"ע קאמר לה.** דאמר לצלות ולגמוע לדידך אדקמשערת בצלייה וגמיעה בחדא (ה) שפיר בגמיעה דשלש דהוא כצליאה וגמיעה בחדא: **דמרחק.** שני ראשי הנימא הנפסקות מרוחקות זה מזה דאיכא שהייה טפי: **דמהדק.** הקיסם בדוחק בין השינים: **דמהדק.** הככר בדוחק בתוך הסל: **בחדתא או בעתיקא.** סל ישן חלק הוא ונוח להשתמש מן החדש שהחדש יוצאין לתוכו ראשי קיסמין של אריגה: **בקירא או בחמימא.** לחם חם נמעך ונשמט מן היד וצריך להוציאו בנחת ושוהה בהוצאתו:

בדחטי

כמה שיעור סתירה. בירושלמי כל אלין שיעורין אחר [התרת סינר]: **בן עזאי אומר.** האי דמקדים בן עזאי לרבי עקיבא אע"ג דרבי עקיבא היה רבו כדאמר בפרק הרואה (ברכות סב.) בן עזאי עד כאן העזת פניך ברבך משום דצלייה קודמת לגמיעה והאי דמקדים ליה באידך ברייתא משום דמסיק שיעורין דשייכי בכוס אבל תימה אמאי מקדים רבי ישמעאל למילתייהו דרבי אליעזר ורבי יהושע מיהו י"ל דסדר אכילה ושתיה סמיך (ו):

אי הכי היינו רבי אליעזר. ה"ה דהוה מצי למימר אי הכי היינו בן עזאי אלא (ב) ברייתא קמייתא נקט א"נ יתרץ דבן עזאי כדי למזוג ולשתותו: **אם כן היינו בן עזאי.** ה"ה דהוה מצי למימר היינו רבי יהודה בן בתירא אלא (ג) ברייתא קמייתא נקט: **דמרחק או דמקרב.** בחזרת דקל לא קמבעי ליה בגדול או בקטן משום דידע שיעוריה דהיינו כדי מזיגת הכוס וכן בצליית ביצה במדורה גדולה או קטנה משום דפי' ככר דהיינו כדי שתיית הכוס אבל בהקפת דקל תימה אמאי לא קמיבעי ליה:

נעקר

מסורת הש"ס

א) רש"ל, ב) [תוספתא פ"א ע"ש], ג) [ע"ב], ד) ס"א ולאי, ה) ס"א שיעור [וגי' יעב"ץ תשער], ו) [ועיין היטב תוספות ע"ז מה. ד"ה א"ר עקיבא ותוספות ב"מ כד: ד"ה אתא ותוספות כתובות קה. ד"ה לחשיבן],

◆

תורה אור השלם

1. כִּי בְעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּכַּר לָחֶם וְאֵשֶׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקָרָה תָצוּד:

משלי ו כו

2. וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה:

במדבר ה יג

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה א"כ היינו וכו' ובבתרייתא דקאמר ר"א כצ"ל ותיבת נמי נמחק: (ב) תוס' ד"ה אי הכי וכו' אלא קמייתא דברייתא נקט: (ג) ד"ה אם כן וכו' אלא קמייתא דברייתא נקט:

עין משפט נר מצוה

יד א ב מיי' פ"א מהל' סוטה הלכה ב סמג עשין נו טוש"ע אה"ע סי' קעח סעיף ד:

◆

תוספות שאנץ

ה"א כדי טומאה וארצותה פ"ה שיפתה אותה וידבר על לבה כדי שתתרצה קמ"ל דמאי טומאה ביאה לחוד דאיכא למימר קודם נתרצית ואי תנא כדי ביאה כו' קמ"ל כדי הערואה דהערואה כגמר דביאה לכל העריות כדאיתא בפרק הבא על יבמתו. ואי תנא כדי הערואה ה"א כדי הערואה וארצותה ואפילו תנא כדי ביאה כדי הערואה לא אמעיט ארצותה דאנא אמינא הערואה למעוטי גמר ביאה ומיהו ארצותה בעי דהכא הוה משמע כמה שיעור סתירה כדי ביאה ואנא אמינא כל צרכי ביאה דהיינו ארצותה וגמר ביאה והדר תני הערואה לומר ביאה הערואה אכתי ארצותה לא ממעיט הילכך תנא ברישא כדי טומאה דמשמע טומאה וארצותה והדר מפרש ומאי היא טומאה כדי ביאה וע"כ ארצותה אימעוט דהא ביאה כולה גמר ביאה משמע ולא מיעט אלא ארצותה והדר תני הערואה לומר דלא בעי גמר ביאה וממילא שמעי' דאי תנא כדי טומאה כדי הערואה ולא תני כדי ביאה אכתי לא הוי ממעטינא ארצותה דכדי טומאה כדי טומאה וארצותה משמע והערואה דפריש בתריה תו לא ממעטינא אלא גמר ביאה הילכך איצטרי' כולהו ע"כ ל"ה. וכמה כדי טומאה כדי הקפת דקל וליכא לאקשויי הואיל וסוף סוף שיעור הקפת דקל היא ליתני כמה שיעור סתירה כדי הקפת דקל דאיבעי ליה לתנא לפרושי איסור סתירה משום מאי כפ"ה ובתוס' וירושלמי גבי שיעורין הללו כמה היא הערואה כדי הקפת ידו שלימה א"ר יוסי כל השיעורין הללו חוץ מהתרת סינר. התם אמר בן עזאי כדי לצלות ביצה והכא אמר כדי לשתות ואידי ואידי חד שיעורא הוא וליכא לאקשויי א"כ היינו רבי יהושע דאמר לעיל כדי לשתותו ואמר בתריה כדי לצלות ביצה משום דר' יהושע אמר דבעי מזיגה עם השתיה דסתם מזיגה למשתיה מיד הוא אבל הכא ר"ל לשתותו בלא מזיגה [דהיינו] כדי לצלותו. בעי רב אשי במרחק או במקרב. תמה אמאי לא קא בעי בהקפת דקל באלימא או בקטיפא דבשלמא גבי כוס סתם כוס הוי מרביעית. וכן ביצה סתמא דתרנגולת ובינונית אלא מדקל אמאי לא בעי באיזה דקל מיירי. ושמא ר"ל כדי הקפת דקל בינוני: